

קונטרס

תהיה מברך

יגלה מעלת הזוכה לברך תמיד את כל בר ישראל, ופיו רגיל
בברכות — רק לברך את זולתו, ולהפוך גנות הרגיל בקללות,
רחמנא לצלן, שהוא עון גדול עד מאד.

*

בנוי ומיסד על-פי דברי

רבנו הקדוש והנורא, אור הגנוז והצפון,
בוצינא קדישא עלאה, אדונינו, מורנו ורבנו,
רבי נחמן מברסלב, זכותו יגן עלינו.

ועל-פי דברי תלמידו, מורנו

הקדוש, אור נפלא, אשר כל רז לא אנים ליה

רבי נתן מברסלב, זכותו יגן עלינו,

ומשלב בפסוקי תורה, נביאים, כתובים ומאמרי חכמינו
הקדושים מגמרא ומדרשים וזהר הקדוש.

*

הובא לדפוס על-ידי

חסידו ברסלב

עיה"ק ירושלים תובב"א

מוֹהֲרָא"ש נ"י אָמַר, שְׁכַל בַּר יִשְׂרָאֵל
צָרִיךְ לְהַרְגִיל עֲצֻמוֹ לְבָרֶךְ תְּמִיד אֶת כָּל
אֶחָד וְעַל-יְדֵי-זֶה יִהְיֶה בְּעֲצֻמוֹ מְבָרֵךְ, כִּי
לְהַפּוֹךְ כָּל אֵלּוּ שְׂאִינָם שׁוֹמְרִים אֶת פִּיָּהֶם
וּמְקַלְלִים אֶת אַחֲרֵים מִמְּשִׁיכִים עַל עֲצָמָם
אֲשֶׁר הִגִּיהֵנוּם, וְהֵם בָּאִים מֵעוֹלָם הַתְּהוֹוָה,
וְעַל-כֵּן אֲשֶׁרֵי מִי שְׂמַרְגִיל עֲצֻמוֹ לְבָרֶךְ
תְּמִיד אֶת כָּל בַּר יִשְׂרָאֵל וְאֶת כָּל בְּרִיָּה
בְּעוֹלָם, וְעַל-יְדֵי-זֶה נַעֲשֶׂה צְנוּר הַמְּשֻׁפָּע
טוֹב לְכָל הָעוֹלָם כְּלוּ, וּמִשְׁתַּבְּחִים עִמוֹ
בְּכָל הָעוֹלָמוֹת.

(אמרי מוהרא"ש, חלק ב', סימן תקכ)

קונטרס

תהיה מברך

א.

בני היקר! ראה להרגיל את עצמך לברך את כל בר ישראל, ותשמר את עצמך מאד מאד שלא תצא מפיה שום קללה על שום בר ישראל, כי אצלו יתברך מאד יקר אדם שמברך את בניו, ומאד מגנה מי שמקלל אותם, ועל-כן הרגל את עצמך שלא תצא מפיה שום קללה, חס ושלום, על שום בר ישראל, ואפלו שעושה לך מה שעושה, שמזיק ומצער אותך, ראה לשמר את עצמך מאד מקללות, כי מי שרגיל בקללות, רחמנא לישזבן, כל הקללות באות על ראשו ועל ראש אשתו וילדיו, ועל-כן בשעה שאתה עצבני וכעסן וממרמר ומדכא מרב צרותיך ויסוריך, חס ושלום, על-כל-פנים תעשה זאת, שתשמר את עצמך לבל תצא קללה מפיה, כי המוציא קללה מפיו, רחמנא לצלן, הקללה נהפכת עליו, ולא על זה ש

וְלִכֵּן רָאָה, אֱהוֹבִי, בְּנֵי הַיָּקָר, לְהַרְגִיל אֶת עֲצֻמָּךְ לְבָרֶךְ
 בְּרִכּוֹת אֶת כָּל בֵּר יִשְׂרָאֵל, וְאֶפְלוּ אִם, חַס וְשָׁלוֹם,
 תִּהְיֶה פַעַם בְּכַעַס וּבִקְפִידוֹת, וּמִדְּכָא וּמִמְרָמַר עַל אֵיזָה
 אָדָם שֶׁעָשָׂה לָךְ הַזֶּק גָּדוֹל, אוֹ צָעַר אוֹתָךְ, רָאָה רַק
 לְבָרֶךְ אוֹתוֹ בְּכָל מִיָּנִי בְּרִכּוֹת, וְאִז תִּרְאֶה אִיךָ שֶׁכָּל
 הַבְּרִכּוֹת תִּחְזַרְנָה עַל רֹאשְׁךָ וְעַל רֹאשׁ אֲשֶׁתְּךָ וְעַל רֹאשׁ
 יְלָדֶיךָ, כִּי הַרְגִיל בְּבְרִכּוֹת, נַעֲשֶׂה כְּלִי לְהַמְשִׁיךְ עַל
 עֲצֻמוֹ כָּל הַבְּרִכּוֹת, וְעַל-כֵּן מָה טוֹב וּמָה נְעִים אִם
 תִּרְגִּיל אֶת עֲצֻמָּךְ רַק לְבָרֶךְ אֶת כָּל בֵּר יִשְׂרָאֵל יִהְיֶה מָה
 שִׁיְהִיָּה וְיִהְיֶה אִיךָ שִׁיְהִיָּה, וְתִשְׁמַר אֶת עֲצֻמָּךְ מִכָּל מִיָּנִי
 קְלָלוֹת וְזִלְזוּלִים, חַס וְשָׁלוֹם, שֶׁלְּבַל תִּקְלַל אֶת שׁוֹם בֵּר
 יִשְׂרָאֵל, וְאִם תִּהְיֶה חֲזַק בְּזֶה — לְבָרֶךְ וְלֹא לְקַלֵּל, אִז
 תִּהְיֶה מְבָרֶךְ מִפִּי אֵל עֲלִיוֹן, כִּי הַרְגִיל בְּבְרִכָּה נַעֲשֶׂה
 צְנוּר לְמִקּוֹר הַבְּרִכָּה הָעֲלִיוֹנָה, וְנִמְשְׁכוֹת עֲלָיו רַק
 בְּרִכּוֹת, אֲשֶׁרֵי לוֹ!

ב.

בְּנֵי הַיָּקָר! רָאָה לְחַזֵּק אֶת עֲצֻמָּךְ עַל כָּל מָה
 שֶׁעוֹבֵר עָלֶיךָ, וְתִהְיֶה רַגִּיל לְבָרֶךְ אֶת הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא,
 וְעַל אֵף שְׁמָרִים לָךְ מְאֹד הַחַיִּים, וְעוֹבְרוֹת עָלֶיךָ יְרִידוֹת
 וּנְפִילוֹת, קִטְנוֹת וְהַשְׁלָכוֹת וְחִלְשׁוֹת הַדַּעַת, וְאַתָּה נִשְׁבֵּר
 מְאֹד מְאֹד, כִּי בְּכָל פַּעַם אַתָּה נוֹפֵל יוֹתֵר וְיוֹתֵר, וּמִסְתַּבֵּךְ

בכל מיני צרות ויסורים, עם כל זאת ראה רק לברך את הקדוש-ברוך-הוא, ובזכות הברכות שתברך את הקדוש-ברוך-הוא, ישפע עליך שפע מכל העולמות, כי מי שמרגיל את עצמו לברך את הקדוש-ברוך-הוא, ועל כל מה שעובר עליו הוא מהלל את הקדוש-ברוך-הוא, על-ידי-זה הקדוש-ברוך-הוא מרחם עליו ומוציא אותו מן המצר, לא-כן מי שנופל במקום שנופל, ומרב מרירות וצער ויסורים מדבר כלפי מעלה, חס ושלום, מה שמדבר, על-ידי-זה לא די שלא יוצא אף פעם מצרותיו, אלא מסתבך יותר ויותר בצרות חדשות, ורואים בחוש, שיש בני-אדם שעוברת עליהם מרירות דמרירות, ותכף-ומיד כשאין הולך להם כמו שרוצים, על-ידי-זה מתחילים לדבר כלפי מעלה, רחמנא לצלן, עד שיש שמוציאים קללות מפיהם, רחמנא לישזבן, וכל זה עוקר אותם משרשם הנצחי, ונסתבכים בצרות יותר גדולות; על-כן ראה, בני היקר, להרגיל את עצמך להודות ולהלל את הקדוש-ברוך-הוא על כל החסד חנם שעשה עמך, ותמיד תזכר שהיה יכול להיות יותר גרוע, ועל-כן עליך להודות ולהלל ולברך ולשבח את הקדוש-ברוך-הוא על כל פרט ופרט, ועל-ידי-זה שתהיה רגיל לברך, תהיה נעשה כלי להמשיך ברכה מהברכה העליונה, וימשכו עליך רחמים רבים, רחמים

עליונים, ותצא מכל צרותיך, העקר תשמר את עצמך מקללות, כי הקללות הן השאול תחתית ומתחתיו, והברכות הן שערי הגן-עדן; על-כן אשרי מי שמברך תמיד את הקדוש-ברוך-הוא ומשבחו ומהללו, שעל-ידי-זה יזכה להמשיך עליו ברכות וישועות רבות.

ג.

בני היקר! הרגל את עצמך לתן בכל יום תודה והודאה להקדוש-ברוך-הוא, ובכל מה שעובר עליך בוא תבוא רק אליו יתברך, והרגל את עצמך לדבר עמו יתברך, ותתן לו תודה והודאה, כמאמרם, זכרונם לברכה (ברכות נד.): בכל מדה ומדה שהוא מודד לך, הוי מודה לו, כי "בהוי"ה אהלל דבר באלקים אהלל דבר" (תהלים נו, יא); כי צריכים תמיד להודות ולהלל את הקדוש-ברוך-הוא, הן שהולך לו בטוב והן שהולך לו להפוך, ועל-ידי שהאדם מרגיל את עצמו לברך את הקדוש-ברוך-הוא ולהודות לו על הכל, על החסדים והרחמים הגמורים שעשה עמו, כי באמת כפי שרואים צרות ויסורים מרירות והרפתקאות שעוברים על כל אדם בזה העולם, ולו עזר הקדוש-ברוך-הוא, אפלו בתוך תקף הצרות והיסורים, בזה בעצמו יכול להודות ולהלל להקדוש-ברוך-הוא, ועל-ידי שיהיה רגיל לברך

וְלִשְׁבַח לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, עַל-יְדֵי-זֶה יִהְיֶה נַעֲשֶׂה
 כְּלִי לְהַמְשִׁיךְ עָלָיו בְּרָכוֹת וְיִשׁוּעוֹת מִהַבְּרָכָה הָעֲלִיּוֹנָה;
 וְיִזְכָּר כָּל־זֶה, אֲהוּבִי, בְּנֵי הַיָּקָר, כִּי בָזָה תְּלוּיִים כָּל חַיֵּי
 הָאָדָם בָּזָה הָעוֹלָם, כִּי רוֹאִים בְּנֵי-אָדָם שְׁעוֹבֵר עֲלֵיהֶם
 מֵה שְׁעוֹבֵר — מִשְׁבָּרִים וְגַלִּים, וְהֵם כָּל-כֶּךָ מְמַרְמְרִים
 וּמְלֹאִים קִשְׁיוֹת וְטַעֲנוֹת עָלָיו יִתְבָּרֵךְ, עַד שִׁישׁ בְּנֵי-אָדָם
 שֶׁנִּפְּלוּ כָּל-כֶּךָ בְּצָרוֹת וְיִסּוּרִים, וּמְדַבְּרִים כְּלָפִי מַעְלָה,
 רַחֲמָנָא לִישׁזְבֹן, וְזֶה גוֹרֵם אַחֲרֵי-כֶּךָ מֵה שְׁגוֹרֵם, כִּי מִי
 שֶׁמְקַלֵּל, הָרִי זֶה מִסְתַּבֵּךְ בְּצָרוֹת וּבְיִסּוּרִים יוֹתֵר גְּדוֹלִים,
 לֹא-כֵן מִי שֶׁמְרַגֵּיל אֶת עַצְמוֹ לְהוֹדוֹת וּלְהַלֵּל וּלְשַׁבַּח
 וּלְבָרֵךְ אֶת הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, עַל-יְדֵי-זֶה מְתַרַחֵב לוֹ,
 וַיֵּשׁ לוֹ כַּחוֹת לְבַקֵּשׁ וּלְהַתְּפַלֵּל עַל לְהַבָּא, וְצָרִיךְ
 שְׁתַּדַּע, אֲהוּבִי, בְּנֵי הַיָּקָר, כִּי בּוֹדֵאִי לֹא נִפְלֵת וְלֹא
 נִשְׁלַכֵת וְלֹא נִסְתַּבְּכֵת בְּפַח יְקוּשׁ כְּזֶה, אֲלֵא כְּדִי לְהוֹרוֹת
 תְּשׁוּבָה לְרַבִּים; וְעַל-כֵּן רְאֵה לְגַלוֹת וּלְפָרְסֵם זֹאת
 בְּמִשְׁפַּחְתְּךָ, בֵּין חֲבֵרֶיךָ וְיַדִּידֶיךָ, שֶׁהֶעֱקָר הוּא לְהִיּוֹת
 רַגִּיל לְבָרֵךְ וּלְהוֹדוֹת וּלְהַלֵּל אֶת הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עַל
 כָּל הַחֲסָד חֲנֻם שֶׁעוֹשֶׂה עִמָּךְ, כִּי בּוֹדֵאִי הִיא יְכוֹל לְהִיּוֹת
 הַרְבֵּה יוֹתֵר גְּרוּעַ, וְעַל-יְדֵי שֶׁתְּרַגֵּיל אֶת עַצְמְךָ לְהוֹדוֹת
 וּלְהַלֵּל לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְכֵן תִּלְמַד אֶת אַחֲרִים,
 שֶׁיִּבְרְכוּ וְיִשְׁבְּחוּ וְיִפְאַרוּ אֶת הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, עַל-
 יְדֵי-זֶה יִתְרַחֵב לְךָ וְיִתְרַחֵב לָהֶם, וְתִזְכֶּה לְבַקֵּשׁ וּלְהַתְּפַלֵּל

על להבא, כי בזה שאדם מברך את הקדוש-ברוך-הוא על העבר, על-ידי-זה יש לו פחות לבקש על להבא; ובאמת עליך לדעת, אהובי, בני, כי מה דהוה הוה, מה שעבר עליך כבר עבר, אפלו שאלו יסורים קשים ומרים, זכר מאמרם, זכרונם לברכה (ירושלמי תענית, פרק ב): כל דבר שהוא לשעבר אומר בהודיה; ומה שפבר עבר צריכים להודות ולהלל להקדוש-ברוך-הוא, כי בודאי היה יכול להיות יותר גרוע, ועל-ידי-זה יהיו לך פחות עצומים לבקש על להבא; ועל-כן ראה, אהובי, בני היקר, להיות חזק בעבודה הקדושה הזו, ולברך תמיד את הקדוש-ברוך-הוא, ולהודות ולהלל את הקדוש-ברוך-הוא על כל החסד חנם שעשה עמך, וכן תחדיר את זה בין קרוביך ובין משפחתך, ועל-ידי-זה תהיה נעשה פלי לקבל כל הברכות מהברכה העליונה, ותוכל לבקש על להבא, והעקר ראה לצאת מחלישות הדעת, כי בדרך כלל, מי שעובר עליו מה שעובר, עד שנסתבך במה שנסתבך, וירד ונפל למקום שנפל, ונכשל כבר במה שנכשל, ונתלכלך כבר במה שנלכלך, עד שנפל לנוקבא דתהומא רבה, על-פי-רוב מתעקם כל-כף לבו ודעתו, עד שהוא מקשה קשיות וספקות עליו יתברך, ומוציא קללות מפיו כלפי מעלה, רחמנא לצלן, רחמנא לישזבן, וכן עובר עליו,

שְׁמַקְלֵל אֶת יוֹם הַיּוֹלָדוֹ, וְאוֹמֵר, שֶׁהַלְוָאֵי וְהָיָה מֵת, אֲשׁוּ
 דָּבָר זֶה, רַחֲמָנָא לְצַלָּן, הוּא סְבָה לְכָל הַצָּרוֹת וְהַיְסוּרֵינִי
 שְׁעוֹבְרִים עַל הָאָדָם בְּעוֹלָם הַזֶּה, כִּי אִם הָיָה הָאָדָם יוֹדֵעַ
 מַעֲלַת הַמְּבָרָךְ אֶת הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וּמַעֲלַת הָאָדָם
 הַמְּבָרָךְ אֶת עֲצָמוֹ וּמְבָרָךְ אֶת אַחֲרִים, וְהוּא תָּמִיד רָגִיז
 בְּבִרְכָה, אִז הָיָה תָּמִיד מוֹדָה וּמְהַלֵּל וּמְשַׁבַּח וּמְפָאֵר
 וּמְבָרָךְ אֶת הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְכֵן הָיָה תָּמִיד מְבָרָךְ אֶת
 עֲצָמוֹ, שְׂאִיף שֶׁהוּא אִיף שֶׁהוּא עֲדִין הוּא בֵּר יִשְׂרָאֵל
 וּמְנִיחַ תְּפִלִּין, וְשׁוֹמֵר שֶׁבֶת וּמְקַיֵּם מְצוּוֹתָיו הַקְּדוֹשׁוֹת,
 וְכֵן הָיָה מְבָרָךְ אֶת כָּל בֵּר יִשְׂרָאֵל בְּכָל מִיַּי בְּרָכוֹת,
 וְעַל-יְדֵי-זֶה בְּעֲצָמוֹ הָיוּ נִפְתָּחִים לוֹ כָּל שַׁעֲרֵי הַיְשׁוּעָה,
 כִּי כָּל הַיְשׁוּעוֹת תְּלוּיוֹת כְּפִי שֶׁהָאָדָם מְרַגֵּל אֶת עֲצָמוֹ
 בְּבִרְכָה; וְעַל-כֵּן רָאָה, אֶהוּבִי, בְּנֵי הַיָּקָר, לְחַקֵּק דְּבוּרִים
 אֵלוֹ הַיֵּטֵב בְּלִבָּךְ וּבִדְעָתְךָ, כִּי תִצְטָרֵךְ אֶת זֶה לְיָמִים
 הַבָּאִים.

ד.

רָאָה, אֶהוּבִי, בְּנֵי הַיָּקָר, לְשֹׁמֵר אֶת עֲצָמְךָ לֹא
 לְהַסְתַּבֵּךְ עִם שׁוֹם בְּרִיָּה שְׁבַע-עוֹלָם, כְּדֵי שֶׁלֹּא תָּבוֹא
 לְשׁוֹם קָלְלָה, חֵס וְשָׁלוֹם, כִּי כְּשֶׁמְסַתַּבְּכִים עִם בְּנֵי-אָדָם
 וְהֵם מְקַלְלִים אוֹתְךָ, יְכוּלָה לְחוּל עֲלֶיךָ הַקָּלְלָה, אֲלֹא
 אִם-כֵּן תְּהִיָּה רָגִיל לְבוֹא תָּמִיד אֵלָיו יְתַבָּרָךְ, וּתְפָרֵשׁ

את כל שיחתך ואת כל מה שעובר עליך אליו יתברך, ותספור לו בפרטי פרטיות מה שקרה, ועל-ידי-זה תתחבא אצלו יתברך, והקללה לא תחול עליך כלל, והעקר אתה תשתדל לעשות שלום עם כל בריה שבעולם, ועל-ידי-זה תתברך בכל מיני ברכות, וכבר אמרו חכמינו הקדושים (במדבר ובה יא): אין הברכות מועילות כלום, אלא אם-כן שלום עמהם; ועל-כן צריך להשתדל מצדו שיהיה תמיד בשלום עם זולתו, לבל יתקוטט עם אף אחד, באפן שלא יבוא לידי כף שיקללו אותו, חס ושלום, ואם הוא עושה את שלו, הינו שעושה שלום עם כלם, והלה אינו רוצה להשלים עמו, אז יצא ידי חובתו, ועליו רק לבוא ולהתחבא אצלו יתברך, ואז לא תועיל שום קללה עליו, אדרבה כל הקללות תפלגה על המקלל ועל זרעו, וצריכים להשמר מאד מאד לא לקלל אפלו את שונאיו, כי הקללה היא, רחמנא לצלן, פתח הטמאה, ולבסוף נופלת הקללה עליו ועל בניו, רחמנא לישזבן, וחכמינו הקדושים אמרו (סנהדרין מח:): כל קללה שקלל דוד את יואב נתקיימו בזרעו של דוד, הרי לך שאפלו על דוד המלך הקפיד הקדוש-ברוך-הוא שקלל את יואב, ועל-כן צריכים להשמר מאד מאד לא להסתבך עם אף אחד, רק להיות בשלום עם כל אחד ואחד,

וְלֹהֲשַׁתְּדֹל לְרֹאוֹת שְׁמֻצְדוֹ יִהְיֶה שְׁלוֹם, וְאִזּוּ לֹא תִשָּׁרָה
עָלָיו שׁוֹם קָלְלָהּ, כִּי כְּשֶׁאָדָם מִחֲבִיא אֶת עֲצָמוֹ אֶצְלוֹ
יִתְבָּרֵךְ, הֵינּוּ שְׁמֵרְגִיל אֶת עֲצָמוֹ לְדַבֵּר רַק אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ,
וּמִסֵּפֶר לְפָנָיו יִתְבָּרֵךְ אֶת כָּל לְבוֹ בְּפִרְטֵי פִרְטִיּוֹת, וְנִכְלָל
לְגַמְרֵי בּוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְשׁוֹמֵעַ וְאֵינּוּ עוֹנֶה, אִזּוּ זֹכָה לְכָל טוֹב
אִמְתִּי וְנִצְחִי, וְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא שׁוֹמְרוֹ, וְנִקְרָא חֲסִיד,
כְּמֵאֲמָרָם, וְזָכוּרְנָם לְבִרְכָה (שׁוֹחֵר טוֹב, תְּהִלִּים טז): כָּל מִי
שֶׁשׁוֹמֵעַ קָלְלָתוֹ וְשׁוֹתֵק, נִקְרָא חֲסִיד; וְעַל-כֵּן אֲשֶׁרִי מִי
שֶׁמִּחֲבִיא עֲצָמוֹ תָּמִיד אֶצְלוֹ יִתְבָּרֵךְ, שְׂאִזּוּ אֵינּוּ צָרִיךְ
לְהִתְפַּחַד כָּלֵל מִשׁוֹם קָלְלוֹת שְׁבַעֲוֹלָם, אֲשֶׁרִי לוֹ בְּזֵה
וְאֲשֶׁרִי לוֹ בְּבֹא !

ה.

רְאֵה, בְּנֵי הַיָּקָר, לְהִרְגִיל אֶת עֲצָמְךָ לְהִדְבֵּק תָּמִיד בּוֹ
יִתְבָּרֵךְ, הֵינּוּ שְׁתַּכְנִים בְּדַעְתְּךָ אִמְתַּת מְצִיאֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ,
וְתִדַּע שְׂאִין בְּלַעְדָּיו יִתְבָּרֵךְ כָּלֵל, וְעַל-כֵּן בְּזֵה תִהְיֶה
שְׁמוֹר מְכָל מִינֵי קָלְלוֹת, וְתִהְיֶה מְבָרֵךְ בְּכָל מִינֵי בְּרָכוֹת,
כִּי בְּזֵה שְׂאָדָם מִתְחַבֵּא אֶצְלוֹ יִתְבָּרֵךְ, זֶה מְבִיא אוֹתוֹ
אֶל כָּל מִינֵי בְּרָכוֹת שְׁבַעֲוֹלָם, וְעַל-כֵּן רְאֵה תָּמִיד
לְהַכְנִים בְּעֲצָמְךָ אֶת הָאֱמוּנָה הַקְדוּשָׁה, לִידַע שֶׁהוּא
נִמְצָא וּמְבַלְעָדָיו אֵין שׁוֹם נִמְצָא, וְתִחֲבִיא עֲצָמְךָ רַק
אֶצְלוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְאִזּוּ לֹא תַחֲוֹל עָלֶיךָ שׁוֹם קָלְלָהּ, כִּי

תהיה מברך בכל מיני ברכות, ותרגיל את עצמך לברך את כל בר ישראל, כי בזה שתברך את זולתך, תהיה נעשה צנור להשפיע טוב לכל בית ישראל, ותצליח בין בגשמי ובין ברוחני, כי האמונה הקדושה שהאדם מאמין בו יתברך, נותנת לו כח שיכול לברך את כל בר ישראל, כי אין הברכות מצויות אלא באדם שהוא מאמין, ועל-כן ראה לחזק את עצמך באמונה פשוטה בו יתברך, ויהיו לך כחות לברך את כל בר ישראל, והברכות שלך תתקיימה, כי הברכות תלויות כפי האמונה שמאמין בו יתברך, ועל-כן כשאדם מאמין בו יתברך, הוא נשמר מכל מיני קללות, ונמשכות עליו כל מיני ברכות; אשרי מי שמכניס את עצמו היטב היטב בתוך האמונה הקדושה, והוא מברך את כל בר ישראל.

ו.

ראה, אהובי, בני היקר, להחביא את כל ענייניך, שבני-אדם לא ידעו בדיוק מה עסקיך, כי חכמינו הקדושים אמרו (תענית ח:): אין הברכה מצויה אלא בדבר הסמוי מן העין, וכן אין הברכה מצויה לא בדבר השקול ולא בדבר המדוד ולא בדבר המנוי; על-כן ראה להעלים את כל ענייני הבריות,

שלא יהיה להם שום חשבון לגביך, וכך תהיה מבך בכל מיני ברכות, העקר תדע ותזכר תמיד מאמרם, זכרונם לברכה (תוספתא, ברכות, פרק ו'): אין הברכה שורה אלא במעשה ידיו של האדם; ואמרו (מדרש תנחומא, פרשת ויצא): אדם צריך לעמל ולעשות בשתי ידיו, והקדוש-ברוך-הוא שולח את ברכתו, וזה שהאדם עוסק בעסקיו ומסתיר את כל עניניו מעיני בני-אדם, אף פעם לא חלה על זה שום קללה, ויהיה מבך בכל מיני ברכות, כי אין לך עוד כלי המחזיק ברכה כמו העלמת עין, שאין בני-אדם רואים וצופים ומסתכלים על עניניך ועל מעשה ידיך, כי בזה שהאדם מסתיר את הכל מעיני בני-אדם, על-ידי-זה הברכה מצויה אצלו; ועל-כן ראה לא לגלות ולא לפרסם לאף אחד את עניניך ומעשה ידיך, ורק הדבק את עצמך בו יתברך, ורק אליו תפנה בכל מעשה ידיך, ואז תראה ברכה והצלחה בכל מה שאתה עושה.

ז.

ראה, אהובי, בני היקר, לחזק את עצמך על כל מה שעובר עליך בפרטי פרטיות, כי בזה העולם צריכים התחזקות חדשה בכל יום, על אף שעוברים עליו משברים וגלים, ונדמה לו כי הקללה נכנסת בו, חס

וְשָׁלוֹם, עִם כָּל זֹאת רְאֵה לְחִזְק אֶת עֲצֻמָּךְ מְאֹד מְאֹד,
 כִּי חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים בְּפָרוּשׁ אָמְרוּ (סוּטָה מ.ח.): מִיּוֹם
 שְׁחָרַב בֵּית הַמִּקְדָּשׁ אֵין יוֹם שְׂאִין בּוֹ קָלָלָה וְלֹא יָרַד
 הַטָּל לְבִרְכָה; וְעַל-כֵּן עַל אִף שְׁמַר לָךְ מְאֹד, וְעוֹבֵר
 עָלֶיךָ מֵה שְׁעוֹבֵר — יְרִידוֹת וּנְפִילוֹת, מְשֻׁבְּרִים וְגָלִים,
 עִם כָּל זֹאת עֲשֵׂה זֹאת, בְּנִי, וְתִבְרַח רַק אֱלֹיו יִתְבָּרַךְ,
 וְתִתְחַזַּק בּוֹ יִתְבָּרַךְ כְּמוֹ שְׁכָתוּב (שְׁמוּאֵל-א ל): "וַיִּתְחַזַּק
 דָּוִד בַּה' אֱלֹקָיו", אִף שְׁעָבַר עַל דָּוִד הַמֶּלֶךְ מֵה שְׁעָבַר
 — מְשֻׁבְּרִים וְגָלִים, שְׁהָיָה נִרְדָּף מִפְּנֵי שְׂאוּל הַמֶּלֶךְ,
 וּמִפְּנֵי אֲבִשָׁלוֹם בְּנוֹ, וְעוֹד צָרוֹת רַבּוֹת מְכַל מִיָּנִי לִיֻצָּנִים
 שְׁהִתְלוּצְצוּ מִמֶּנּוּ וְחָלְקוּ עָלָיו, כְּמֵאֲמָרָם, זְכַרְוֹנָם לְבִרְכָה
 (יְרוּשָׁלַיִם, שְׁקָלִים, פָּרָק ב): אֵין דוֹר שְׂאִין בּוֹ לִיֻצָּנִים
 כְּדוֹרוֹ שֶׁל דָּוִד, הָיוּ הוֹלְכִים אֶצֶל חִלּוּנוֹתָיו שֶׁל דָּוִד
 וְאוֹמְרִים לוֹ: דָּוִד, דָּוִד, אֵימָתִי יִבְנֶה בֵּית-הַמִּקְדָּשׁ?
 אֵימָתִי בֵּית ה' גִּלְךָ? וְהָיָה דָּוִד אוֹמֵר: אִף-עַל-פִּי
 שְׁמִתְפֹּנְנִים לְהַכְעִיסֵנִי יְבוֹא אֵלַי, אִם לֹא הֵייתִי שְׂמַח
 בְּדַבְרֵיהֶם; כֹּל-כֵּן חִזְק עֲצֻמוֹ אִף שְׁעֵשׂוּ מִמֶּנּוּ לִיֻצִי
 לִיֻצָּנוֹת, וְגֵרְמוּ לוֹ יְסוּרִים קָשִׁים, אִף-עַל-פִּי-כֵן הִתְחַזַּק
 יְלֹא נָפַל בְּדַעְתּוֹ, רַק בָּרַח אֱלֹיו יִתְבָּרַךְ, וְעָשָׂה תְּפִלָּה
 חֲדָשָׁה, שְׁמֶכֶל זֶה נַעֲשֵׂה סֵפֶר הַתְּהִלִּים; וְעַל-כֵּן רְאֵה
 נָם אֶתָּה, אֱהוּבִי, בְּנִי הַיָּקָר, לְחִזְק וּלְאַמֵּץ עֲצֻמָּךְ עַל
 כָּל מֵה שְׁעוֹבֵר עָלֶיךָ, וְתִדָּם וְתִשְׁתַּק, וְעַל-יְדֵי-זֶה יִהְיוּ

הברכות מצויות אצלך, ותהיה נעשה כלי להמשכת
 הברכות מהברכה העליונה; אשרי מי שזוכה להתחבא
 תמיד אצלו יתברך בעת צרתו, ואפלו שעובר עליו
 מה שעובר, יהיה רגיל לבוא אליו יתברך בתמימות
 ובפשיטות, ויספר לפניו יתברך את מר לבו, איך שנפל
 בפח יקוש, ויבכה ויתחנן הרבה אליו יתברך, שיחוס
 וירחם עליו ויוציאו מהצרה המרה שנפל בה, ואז
 אם יהיה עקשן גדול לא להתפעל משום דבר ומשום
 בריה שבעולם, אז דיקא יהיה נעשה כלי להמשכת
 כל הברכות, וישמר מכל מיני קללות, ויהיה דבוק
 בחי החיים בו יתברך, ויצליח דרכו תמיד; אשרי מי
 שמכניס דברים אלו בתוך לבו, ואז טוב לו כל הימים.

ח.

ראה, אהובי, בני היקר להרגיל את עצמך להתברך
 מכל אדם, כי חכמינו הקדושים אמרו (ברכות ז.): אל
 תהא ברפת הדיוט קלה בעיניך, כי אף פעם לא תדע
 על-ידי מי תתברך, ועל-כן ראוי לקבל ברכה אצל
 כל בר ישראל, כי לא תדע מי הוא שתתקיימה אצלך
 ברכותיו, וחכמינו הקדושים אמרו (ירושלמי, ברכות, פרק
 ח'): אם ברכך נכרי ענה אחריו אמן, דכתיב (דברים
 ז, יד): "ברוך תהיה מכל העמים"; ואם היו בני-אדם

יודעים מעלת הברכות, היו תמיד רוצים לקבל ברכה
 מכל אחד, ולהפוך צריך לשמר את עצמו מאד מקללות,
 אף שעובר עליו מה שעובר מבני-אדם הממרים את
 חזיו ומצערים ומחרפים ומגדפים אותו, אל יענה להם,
 ומכל שכן שלא יקלל אותם, כי טוב יותר שיהיה
 יקלל משאני אקלל אותו, כמאמרם, זכרונם לברכה
 (סנהדרין מט.): תהא לוטא ולא תהא לאטה; יותר טוב
 שיקללו אותך מאשר אתה תקלל את זולתך, כי ממילא
 קללת חנם לא תבוא עליך, ובפרטיות כשאתה מרגיל
 את עצמך רק לברך את כל בר ישראל, וכן לקבל
 ברכות מכל בר ישראל, אז לא תחול עליך שום קללה,
 ועל-כן אין לך לפחד כלל; ולכן ראה, אהובי, בני
 היקר, לחזק את עצמך לקבל ברכות מכל בר ישראל,
 וכן אתה תברך את כל בר ישראל, ותשמר את עצמך
 מקללות, אשר הן מקום הקלפות, כי מי שמקלל את
 זולתו בידוע שנפשו פגומה מאד, והוא שוכן בתוך
 מדור הקלפות, ועל-כן ברח לך ממנו, ותתחבר רק עם
 אנשים הרגילים לברך את זולתם, כי במקום הברכות
 שם השכינה מצויה ושם הקדשה; אשרי מי ששם
 דברים אלו בלבו, ואז טוב לו כל הימים.

ט.

ראה, אהובי, בני היקר, להתבודד בכל יום עמו
 יתברך, ותספור לו את כל אשר עם לבבך, וכל מה
 שעובר עליך בפרטי פרטיות, ותהייה רגיל לדבר רק
 עמו יתברך, וכל מה שמעיק לך תספור רק לפניו יתברך,
 ועל-ידי-זה נכון יהיה לך ובטוח, שתהייה שמור מכל
 מיני מזיקים ומכל מיני קלפות ועין הרע וקללות, כי
 מי שמרגיל את עצמו לדבר עמו יתברך, הרי הוא
 מתחבא במקום שמור מאד, כי אין שום קללה או
 מזיקים או עין הרע או רוח רעה או שאר מרעין בישין
 יכולין להזיק לו, ועל-כן הרגל את עצמך רק לדבר
 עמו יתברך, כי זה היסוד והעקר בחיי האדם, אם
 הוא רוצה להצליח בחייו ולעבר את העולם בשלום,
 שירגיל את עצמו לדבר עמו יתברך כמו שידבר איש
 עם רעהו והבן אל אביו, ואז יהיה שמור מהכל; אשרי
 מי שמרגיל את עצמו לדבר תמיד אליו יתברך, וחי כל
 חייו עמו יתברך, הינו שאינו עושה שום דבר מבלי
 שידבר קדם אליו יתברך, ויספור לו יתברך כל מה
 שרוצה לעשות, או כל מה שעשה, שעל-ידי-זה כל
 חייו יהיו חיים ורוחניים, כי המרגיל את עצמו לדבר
 עמו יתברך בשפת האם שלו, ומספור לו יתברך כל
 העבר וכל העתיד וכל התכניות שלו, על-ידי-זה הוא

חי רק עם הקדוש-ברוך-הוא, ותכף-ומיד כשחי רק עם
הקדוש-ברוך-הוא, הוא מתברך בכל הברכות, ונצול
מכל מיני מרעין בישין ושדין ורוחין, ושום קללות אינן
יכולות לשרות בו; אשרי מי שחזק בעבודה הקדושה
הזו של תפלה והתבודדות, ולבל יחסר לו יום אחד
שלא יספר לו יתברך את כל מה שעשה, שעל-ידי-זה
ימשיך על עצמו אור נורא ונפלא מאד מכל העולמות,
ויהיה נכלל לגמרי בו יתברך, ויתברך בכל מיני ברכות,
והברכות תהיינה מצויות בידו, ויוכל לברך את כל בר
ישראל; אשרי לו בזה ואשרי לו בבא!

תם ונשלם, שבח לאל בורא עולם!